A°. 1836. No. 112.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 17 September.

FRANKFORT, den 14den September.

Berigten uit Dresden, van den 9den September, melden, dat Zijne Majesteit de Koning van Griekenland in den ochtend van dien dag van daar naar Potsdam is vertrokken, en Hunne Koninklijke Hoogheden de Groothertog en de Groothertogin van Oldenburg, benevens Prinses *Amalia* van daar over Leipzig, nadat daags te voren de contracten over de echtverbindtenis van Koning *Otto* met de Prinses *Amalia* van Oldenburg (geboren den 21sten December 1818) wederzijds waren onderteekend geworden.

— De Courant van Praag, van den 8sten dezer, meldt: « De door alle standen des Koningrijks Boheme innig gekoesterde hoop is vervuld. Op den door voor ons vaderland eeuwig gedenkwaardigen dag van gisteren heeft de krooning van Zijne Majesteit Keizer *Ferdinand den eerste*, als Koning van Boheme, plaats gehad. Onbeschrijfelijk was het gejuich der toegevloeide menigte, toen haar het groote geluk te beurt viel, den geliefden Koning en landsvader in het krooningsgewaad op het balkon te aanschouwen; aan het gejuich des volks paarden zich de vurigste wenschen voor de langdurige en roemrijke regering van den Regent, den erfgenaam van de verhevene deugden van zijnen doorluchtigen vader."

— Uit Christiania wordt den 1sten September geschreven: « Nadat de aanklager eergisteren in het rijksgerigt zijne deductie had geëindigd, werd er overgegaan tot het lezen der stukken en daarna door den aanklager zijn eisch gedaan, als volgt: 1) dat de staatsminister *Lövenskiold* kan veroordeeld worden, dat hij zijn ambt verbeurd heeft; 2) dat hem kan opgelegd worden, om aan 's lands kas zoo veel te betalen, hetzij naar de eigene schatting van het rijksgerigt, of naar die van onpartijdige ten zijnen koste te benoemen personen, als door de ontijdige ontbinding van de Storthing is verloren gegaan; alsmede alle reiskosten der representanten van en naar den buitengewonen Storthing; 3°.) dat hij tot betaling der kosten betrekkelijk deze zaak kan veroordeeld worden. — De verdediger van den aangeklaagde heeft daarentegen beweerd, dat Zijne Excellentie de staatsminister geheel behoort vrijgesproken te worden, en aan hem, den verdediger, een behoorlijk salaris toegekend.

— In den avond van den 11den dezer, zijn de Perzische Prinsen *Reza Kooloe Mirza*, *Neejef Kooloe Mirza* en *Timur Mirza* te Bonn aangekomen. Zij zijn vergezeld van eenen tolk, *Assaad Khajat* genaamd, alsmede van den beroemden *James Bailli Fraser*, die door zijne beschrijving van het Himalaya-gebergte in de geographie zich eenen onsterfelijken naam verworven heeft.

— Volgens berigten uit Kirchberg am Wald, in Oostenrijk, van den 5den dezer, bevond zich Z. M. de Koning *Karel X* met zijn gezin reeds sedert reeds 14 dagen aldaar. De hertog *van Bordeaux* is bijzonder gezond en wordt vrij gezet van ligchaam. De Koning en de hertogen *van Angoulême* en *Bordeaux* vermaken zich dikwijls op de jagt.

— Het is reeds een paar weken geleden, dat bij Säckingen twee kinderen van een houtvlotsman, een jonge en een meisje, in eene schuit naar een Rijn-eiland overstaken, om aldaar hout te halen. Doch voordat zij terug konden keeren, overviel hen een zwaar onweder, dat zij eerst moesten laten voorbij trekken. Midden in den storm hoorden zij uit de golven geroep om hulp, en zij zagen een omgeslagen vaartuig den Rijn afdrijven, waaraan zich twee mannen vastklemden. De kinderen stieten ijlings van land, bereikten gelukkiglijk de schipbreukelingen, en de eerste die gered in hunne schuit klom, was — hun vader.

— De Koning van Napels is den 1sten dezer in de haven aldaar aangekomen.

Er was in die stad een gerucht, dat te Trani, eene kleine zeehaven in de provincie Puglien, de cholera was uitgebroken; doch de regering had tot den 1sten September daarvan nog niets bekend gemaakt.

— De Prins-bisschop van Olmutz, de graaf *Ferdinand van Choteck*, is in den avond van den 5den dezer te Praag plotseling aan de cholera gestorven.

BERLIJN, den 11den September.

Zijne Majesteit de Koning van Griekenland is eergisteren avond, ten 10½ uur, te Potsdam aangekomen, onder den naam van den graaf van *Missolunghi*. In het gevolg van Zijne Majesteit bevinden zich de graaf van *Saporta* (adjudant des Konings) en de luitenant-kolonels *Mauromichalis* en *Miaulis*.

PARIJS, den 12den September.

Brieven uit Madrid behelzen nadere bijzonderheden omtrent de nederlaag der troepen onder *Lopez*, die uit de hoofdstad tegen de Carlisten waren uitgetrokken. Van de 1200 man, die hij bij zich had, zijn naauwelijks eenige vlugtelingen ontkomen. Hij zelve is ook gesneuveld. Deze nederlaag is aan niemand anders te wijten dan aan het bataljon provinciale jagers van de Regentes, hetwelk weigerde zijne officieren te gehoorzamen en post te vatten op zeer voordeelige hoogten, waar men met andere in aantogt zijnde kolonnes gemakkelijk aan de 5000 Carlisten, die men voor zich had, het hoofd had kunnen bieden. Steeds *Lopez*, die voor een *verrader* werd uitgemaakt, gaf toe aan hun verlangen, en de Christino's liepen in een verwarden hoop op de Karlisten aan, die, onder bekwame opperhoofden, hen rustig in gesloten gelederen afwachtten, omsingelden en in stukken hieuwen. De kolonnes ter versterking kwamen eerst eenige uren na het gevecht aan, en hadden toen niets anders te doen dan de gekwetsten te redden en de dooden te begraven.

Het bedoelde bataljon provinciale jagers van de koninklijke garde, even als de overige van dat wapen, geheel uit jongelieden van vermogende en adelijke familien zamengesteld, bestaat thans reeds niet meer. Met uitzondering van eene kompagnie, welke uit jonge lieden van Ciudad-Rodrigro was zamengesteld, behoorden alle overigen tot de provincie Estramadura.

De generaal *Isidro Alaix* is naderhand tegen *Gomez* opgerukt, heeft hem verjaagd, twee der op *Lopez* veroverde stukken geschut ontnomen en een aantal krijgsgevangenen bevrijd.

— Eene kolonne, welke uit Madrid naar Guadalaxara werd gezonden, is in den morgen van den 5den in de hoofdstad teruggekeerd, maar ook dadelijk weder naar Villarejo de Sargomez, 7 mijlen van Madrid, vertrokken, waar, volgens ingekomen berigten, de benden van *Quilez* zich vertoond hebben. De kolonne bestaat uit een grenadier-bataljon van de garde, een bataljon jagers van de Regentes, en een eskadron kurassiers, waarbij zich een eskadron ligte ruiterij heeft gevoegd. De noodige troepen voor de dienst van het paleis en de nationale garde zijn de eenige, welke te Madrid zijn overgebleven.

Een berigt uit Madrid, van den 5den, des namiddags om twee uur, meldt: « Volgens een berigt uit Arganda, een dorp, vijf mijlen van Madrid gelegen, is aldaar de voorhoede der Carlisten aangekomen. *Gomez* voert ze aan. *Quilez*, anderen zeggen *Serrador*, heeft zich met zijne kolonne bij hem gevoegd. Hun geheele magt bestaat ongeveer uit 6500 man. Het weinige, dat nog van het garnisoen te Madrid overbleef, zou naar Valdemoso oprukken. De Carlisten zijn, zegt men, voornemens, om naar la Manche te trekken, ten einde aan *Palillos*, die de bende van die provincie aanvoert, de hand te reiken. De nationale garde te Madrid heeft order ontvangen, om zich op den eersten trommelslag gereed te houden.

De Koningin-Regentes van Spanje is den 3den in eene open kales uitgereden. Men meent opgemerkt te hebben, dat zij er droefgeestig uitzag.

De generaal *Rodil* is bij de Spaansche nooder armee aangekomen, ten einde het opperbevel over dezelve te aanvaarden. Den 4den was hij te Salvatierra d'Alava. Men denkt, dat hij spoedig eenen beslissenden slag zal beproeven, daar hij van eenen voortvarenden aard is. De Carlisten voorzien ook eenen aanval en trekken hunne troepen bijeen.

— Berigten uit Bayonne melden, dat de Spaansche generaal *Oraa* eenen togt uit Vittoria heeft gedaan, ten einde de magazijnen, die de Carlisten in die streken opgerigt hadden, weg te ruimen. Hij is te Vittoria teruggekeerd na zijn oogmerk bereikt te hebben.

— Van de benoeming van den nieuwen minister van oorlog in Frankrijk verneemt men niets naders. Het gerucht loopt, dat de maarschalk *Soult* zwarigheid maakt om dien post, in vereeniging met de nieuw benoemde ministers, te aanvaarden.

— De dagbladen van de zoogenaamde derde partij, alsmede die van de overliberalen, trekken bij voortduring tegen het nieuwe ministerie te velde en verkondigen, dat hetzelve niet lang zal blijven bestaan.

UTRECHT, den 15den September.

Hunne Majesteiten de Koning en de Koningin zijn gisteren voormiddags omstreeks elf ure deze stad gepasseerd, zich van het Loo naar 's Gravenhage begevende.

— H. K. H. Mevrouw de Prinses *Marianne*, gemalin van Prins *Albert* van Pruissen, is gisteren namiddag ongeveer twee ure, onder eenen vreemden naam reizende, alhier aangekomen en in *Hotel der Nederlanden* afgestapt, om aldaar nachtverblijf te houden. Het strikt *incognito*, waaronder de Prinses zich hier bevond, was oorzaak, dat Hoogstderzelver tegenwoordigheid eerst laat bekend werd, doch dit was genoeg om de leden van het Harmonie-gezelschap zich dadelijk te doen vereenigen tot het geven van eene serenade aan H. K. H., waarvoor Hoogstdezelve, nadat het *Wilhelmus van Nassauen* was uitgevoerd, uithoofde eener ligte ongesteldheid van Prinses *Charlotte*, hare dochter, vriendelijk liet bedanken. H. K. H. en gevolg is heden morgen ten 9 ure naar 's Gravenhage vertrokken.

Mengelwerk.

Republikeinsche Katechismus.

In *Frankrijk* zijn na de Julij-omwenteling, die zoo gemakkelijk tot stand kwam, vele vereenigingen geboren geworden, wier hoofddoel zich tot niets anders bepaalde, dan tot omverwerping van de bestaande orde van zaken en het in de plaats stellen van eene andere, overeenkomstig de verschillende begrippen harer verschillende leden. De wet van 10 April 1834 heeft deze, voor den staat gevaarlijke, vereenigingen verboden en alzoo ontbonden; maar zij hebben, in weerwil dier wet, daarom niet opgehouden te bestaan en in het geheim hare betrekkingen uit te breiden, blijkens de sporen, welke men daarvan nu en dan, bij het ontstaan van staatkundige processen, duidelijk ontwaart. Zoo is onder anderen ook, bij de geregtelijke vervolgingen ter zake der geheime kruid-fabrijk te *Parijs*, een geschrift onder de papieren van den beschuldigden BEAUFOUR gevonden, waaruit men den geest en de strekking der te *Parijs* bestaande geheime vereenigingen, onder den titel van *familie-societeit*, overtuigend kan leeren kennen. Dit stuk is getiteld: *Republikeinsche katechismus*, en bevat eenige vragen en antwoorden, welke elk aangenomen wordend lid verpligt is, als eene soort van geloofsbelijdenis, op te zeggen. Wij geven het geheel, zoo als het in een der buitenlandsche dagbladen voorkomt, als een doorslaand blijk, hoe men met schoone woorden en liberale denkbeelden tot de verderfelijkste oogmerken en op bekrompene verstanden kan werken:

Voorloopige Vragen. Om welk oogmerk zijn wij hier bijeen? — Om aan de bevrijding des volks en daarenboven aan die van het geheele menschelijk geslacht te arbeiden. — Welke deugden versieren den waren republikein? — Matigheid, moed, en stilzwijgendheid. — Welke straffen verdienen de verraders? Den dood. — Wie behoort die straf aan hen te voltrekken? Ieder lid der vereeniging, zoodra hij er van zijnen voorzitter den last toe bekomt.

Staatkundige Vragen. Wat denkt gij van de tegenwoordige regering? Dat zij verraad pleegt jegens het land. — Wier belang heeft zij bijzonder op het oog? Het belang van een klein getal bevoorregte wezens. — Wie zijn ten huidigen dage de Aristocraten? De rijken, de bankiers, de leveranciers, de monopolisten, de groote eigendomsbezitters, de speculanten, kortom allen die zich met het zweet en bloed des volks vetmesten. — Naar welk regt regeren zij? Naar het regt van den sterkste. — Welke hoofdondeugd is het troetelkind der maatschappij? De eigenliefde. — Wat neemt de plaats van eer, redelijkheid en deugd in? Het geld. — Wie wordt in de wereld hooggeacht? De rijke en magtige. — Wie wordt veracht, vervolgd en buiten de wet verklaard? De arme en zwakke. — Wat denkt gij van de belasting op het zout en de dranken? Dat het gehate lasten zijn, die het volk drukken en den vermogende geen hinder doen. — Wat verstaat gij door het woord volk? De gezamenlijke burgers, die arbeiden. — Hoe wordt het volk bij de wet behandeld? Als een slaaf. — Wat is het lot der armste volksklasse onder de regering der rijken? Haar lot is gelijk aan het lot van den lijfeigene; haar leven is een zamenweefsel van ellende en plagen. — Welk grondbeginsel moet ten grondslag eener welgeordende maatschappij gelegd worden? (NB.) Het grondbeginsel van gelijkheid. — Welke regten behooren den burger? Het regt van bestaan, van kosteloos onderwijs te genieten, en om aan de regering deel te nemen. — Welke pligten heeft hij te vervullen? Zich voor de maatschappij op te offeren en zijne medeburgers als zijne broeders te behandelen. — Wat is beter eene staatkundige of eene maatschappelijke omwenteling tot stand te brengen? Eene maatschappelijke. — Gij zult het doel onzer vereeniging uit onze vragen bespeurd hebben. Wij willen u hetzelve nog met eenige woorden duidelijker maken. Wij hebben ons verbonden, om met meer goed gevolg tegen de dwingelandij te strijden. De onderdrukkers van ons land hebben het oogmerk, het volk onwetend te houden; wij behooren daarom zoo veel mogelijk onze kennis te vermeerderen en onze kracht in één punt te vereenigen. Deze hebben de drukpers en de vereenigingen aan banden gelegd: het is derhalve onze taak, dat wij ons vaster aaneen sluiten om door de propaganda des levenden woords die der drukpers te vervangen. Het staat ieder medelid vrij, om op alle wijzen republikeinsche grondstellingen krachtdadig in omloop te brengen. Weldra, als het uur geslagen is, zullen wij de wapenen opvatten, om eene regering omver te werpen, die verraad jegens het vaderland pleegt. Zult gij ons dan volgen? Overweeg het wel. De onderneming is gevaarlijk; onze vijanden zijn magtig; zij hebben legers en geld; wij, mindere volksklasse, hebben slechts moed en ons goed regt. Zijt gij gezind, als het sein gegeven wordt, met de wapenen in de hand te sterven voor de zaak der menschheid? Sta dan op en zweer den eed, dien ik u zal voorzeggen. Ik zweer, niemand iets te zeggen van al hetgeen hier gedaan en gesproken wordt. Ik zweer, de wetten der vereeniging te gehoorzamen en met mijnen haat de verraders te vervolgen, die zich onder ons bevinden. Ik zweer, de broeders te beminnen en mijne vrijheid, ja mijn leven voor hen te laten. Na dezen eed wordt de nieuweling aangenomen, en hem bekend gemaakt, hoe hij zich van wapenen en ammunitie kan voorzien. Hij moet eenen zelfgekozen naam aannemen. In geval van gevangenneming wordt hem de belofte afgenomen, dat hij den regter van instructie geen antwoord zal geven. De aanmerkingen ten slotte luiden aldus: « Het comité der vereeniging bestaat uit onbekenden; het zal zich echter doen kennen op het oogenblik, als de strijd aanvangt. Alle opstand wordt verboden, zoolang het comité zich niet aan het hoofd stelt. Gedurende den kampstrijd moeten de medeleden de opperhoofden naar militaire wijze gehoorzamen. Kent gij burgers, die stilzwijgend genoeg zijn, om in ons verbond opgenomen te zijn, dan kunt gij hen voordragen. Ieder burger, die bescheiden en van goeden wil is, kan in onze rijen optreden, hoe gebrekkig ook zijne kennis zij. De vereeniging zal zijne staatkundige vorming voltooijen."

Welk een flaauw afbeeldsel van vroegere geheime verbonden is in dezen republikeinschen katechismus te onderkennen. Op welk eenen lagen trap van verstandsbeschaving staan de volksverleiders van den tegenwoordigen tijd! Vereenigingen van bedriegers en bedrogenen hebben meermalen bestaan, die, onder den schijn van eene strengere zedeleer, ware godsdienst en zedelijkheid ondermijnden; maar zoo schaamteloos als hier, werd zelden de blinde haat tegen gegoeden, plunderzucht en dwaze begeerte naar gelijkheid ten toon gespreid. Welk een grenzenloos onheil zou de beschaafde wereld ten deel vallen, wanneer deze bedriegelijke leer van heethoofdige volksmenners ingang vond?! Het blijkt intusschen, en dit is eene gelukkige opmerking, dat aan al dergelijke vereenigingen geene andere individuen deel hebben, dan die of hun geheele vermogen verspild, of hunne zedelijke waarde ten eenemale verloren hebben en zoo diep gezonken zijn, dat zij nimmer meer hoop voeden, om de verstandige en eerlijke burgers door hun voorbeeld van het regte spoor te kunnen afbrengen.

De Handel-Maatschappij.

Dezer dagen had te *Middelburg* eene veiling van koffij voor deze maatschappij plaats, welke eenigzins ongunstig uitviel en de vrees deed ontstaan, dat ook de verdere veilingen, bijzonder te *Amsterdam* en te *Rotterdam*, geenen goeden uitslag zouden opleveren. Dezelfde oorzaken toch, welke de veiling te *Middelburg* niet naar wensch deed uitvallen, konden immers hetzelfde gevolg te *Amsterdam* en te *Rotterdam* te weeg brengen; doch vreemd was het verschijnsel, dat als het ware met bijzondere belangstelling uit beide deze steden geschreven werd, dat al de aangeboden koffij geheel was verkocht, en dat zelfs de te *Middelburg* opgehouden koffij later insgelijks verkocht was geworden. Nadat wij dit vernamen, moesten wij beginnen te gelooven, immers naar hetgeen ons bekend werd, dat de natuurlijke loop der dingen bij deze verkoopingen niet gevolgd is. Het *Handelsblad* meldde wel, dat al de koffij te *Amsterdam* verkocht zou zijn geworden, ten gevolge van gegevene commissien; maar wij hebben alle redenen, om daaraan te twijfelen, en gelooven veeleer, naar hetgeen ter onzer kennisse is gekomen, dat de niet-verkooping van eenige partijen, te *Middelburg*, den waren geest der kooplieden heeft aangeduid, en dat alleen winstbejag en beurs-speculatie al de koffij te *Amsterdam* en te *Rotterdam* heeft doen verkoopen, en alzoo de prijzen der aandeelen handelmaatschappij, bovenmatig heeft doen stijgen. Te *Middelburg* was men toch van dien verderfelijken windhandel geheel vrij: men kocht er in den beginne aanzienlijke partijen, doch vele anderen, welke de kooplieden niet meer benoodigd hadden, of welke te hoog in prijs waren, werden opgehouden, tot dat men later, ook zeker ten gevolge van zoogenaamde commissien, het overschot inkocht. Indien die niet-verkooping van eenige partijen werkelijk aanduidt, dat de markt overkropt wordt, en het binnenlandsche debiet niet zoo groot is, dat daardoor de grootste hoeveelheid der Java-koffij, welke door de handel-maatschappij aangevoerd wordt, wordt verbruikt, dan is het te vreezen, dat zich weldra eene der voorname redenen zal opdoen van den achteruitgang der prijzen van de oude aandeelen handel-maatschappij, want, indien deze dan geenen goeden uitweg voor de koloniale producten heeft, dan zal zij ten slotte verpligt worden, de aangevoerd wordende hoeveelheden in magazijnen op te slaan. De effecten-houders van *Amsterdam* schijnen dan ook hunne dwaling in het opdrijven der prijzen ten dezen reeds in te zien, want, niettegenstaande den zoogenaamden gunstigen afloop der te *Rotterdam* gehouden koffij-veiling, konden zich de prijzen ter beurze van *Amsterdam* den 10 dezer niet staande houden. De openings-prijs, 198, ging dadelijk achteruit en bleef al dalende tot den slotkoers van 194, en dit dalen houdt nog aan. Zoo blijkt het, dat vroeg of laat de waarheid het licht ziet; dat men reeds begint te bemerken, dat de bovenmatige stijging der prijze op geene afdoende gronden rust; dat men wel voor een oogenblik door bijzondere belangen kan gedreven worden, om, door het in het werk stellen van, den windhandel waardige, pogingen, de prijzen te doen stijgen; doch dat men, na zijne winsten te hebben gerealiseerd, zich terug trekt en het bedriegelijke der gronden, waarop men de prijzen heeft doen stijgen, erkent.

Iets over de voornaamste in Duitschland uitkomende dagbladen.

Met volle regt staat tot hiertoe steeds de *Allgemeine (Augsburgsche) Zeitung*, ten opzigte harer voortreffelijkheid en van haren belangrijken, kernachtigen inhoud, voor een ruim deel voortspruitende uit hare bijzondere briefwisselingen in de voornaamste steden der beschaafde wereld, onder de Duitsche, zoo niet Europesche, staatkundige journalen boven aan. Alle andere dagbladen maken er dan ook een getrouw gebruik van. Eene *bepaalde* staatkundige strekking en kleur heeft zij niet, en kan zij ook niet hebben, dewijl er haren eigenaar veel aan gelegen is, dat zij niet in *Oostenrijk* verboden wordt, daar zij tot de weinige uitverkorenen behoort, welke in die monarchie worden toegelaten, en zij in dezelve een hoogstaanzienlijk aantal inteekenaars telt. Gematigdheid, waarheidsliefde en bevattelijkheid zijn hare voornaamste verdiensten, en hierom zal zij steeds eene der beste bronnen voor den geschiedschrijver zijn. De heer C. J. STEGEMANN is

haar verantwoordelijke redacteur, en de heer COTTA haar tegenwoordige eigenaar. Laatstgenoemde spaart geene moeite, om den naam en de wezenlijke waarde van zijn blad in stand te houden.

Intusschen is het niet te ontkennen, dat noch de warme liberalen, noch de absolutisten met de *Allgemeine Zeitung* zijn ingenomen, wijl zij de wenschen van geen van beide bevredigt, en alleen artikelen levert, die nu dezen dan genen meer of min kwetsten. Dit schaadt echter in geenen deele aan derzelver bloei, terwijl de geschiedkundige waarde en onpartijdigheid van het blad er door wint.

De *Stuttgarter allgemeine Zeitung*, welke slechts een vijfde half jarig bestaan telt, verdient onder de Duitsche dagbladen eene tweede plaats. Hare strekking is duidelijk, zij is vrijzinnig, maar daarbij wet- en ordelievend, en predikt noch oproer noch regeringloosheid; zij levert belangrijke heredeneerde artikelen, en goede briefwisselingen, welke over menig belangrijk onderwerp een helder licht verspreiden. Ook hare geschiedkundige waarde is niet van geringe beteekenis, waarom zij in geen dagbladen-kabinet behoort te ontbreken. De heer EHRHARDT, een bekend boekhandelaar, is haar verantwoordelijke uitgever.

De *Frankfurter Ober-Postamts-Zeitung* levert, behalve hare nieuwstijdingen, gewoonlijk aan andere bladen ontleend, doorgaans goed gestelde staatkundige artikelen, waarin nu en dan een humoristische geest doorstraalt. Zij bestaat altijd, gelijk de *Allgemeine Augsburgsche Zeitung*, uit drie bladen. De twee eerste bevatten, behalve een staatkundig artikel, binnen- en buitenlandsche nieuwstijdingen; het laatste is alleen aan *Conversations-lectuur* gewijd.

De *Oesterreichische Beobachter* is een blad van geheel anderen aard. Het kan buitenslands alleen in zoo verre belang inboezemen, als de scherpzinnige en nadenkende lezer daaruit volkomen en duidelijk de staatkunde van het Oostenrijksche kabinet wenscht op te maken. Werkelijk kan men door middel van hetzelve niet zelden den weg, welken genoemde regering bij voorkomende gewigtige aangelegenheden wil inslaan, en welke maatregel het willens is, bij de hand te nemen, tamelijk zeker bepalen.

De *Pruissische Staats-Zeitung* schijnt, wanneer men het verschil harer stelling niet in aanmerking neemt, genoegzaam dezelfde strekking als hare Oostenrijksche ambtgenoote te hebben; niettemin treft men hier, bij meer bekwaamheid harer schrijvers, veel ruimer verscheidenheid van staatkundige en geleerde stoffe aan, waardoor dit dagblad oneindig meer dan het Oostenrijksche in achting staat.

De overige Pruissische en Oostenrijksche bladen kunnen, over het algemeen, niet dan als *kopijen* der beide genoemden worden beschouwd, en zijn, derzelver plaatselijke waarde daargelaten, van weinig beduidenis. Hetzelfde valt nopens de andere bladen, die in de residentiën der overige bondsstaten uitkomen, op te merken. Zij zijn alleen voor het land, waarin zij verschijnen, van belang, en daar zij allen tolken der regering zijn, worden zij ook genoegzaam alleen in de staten, waarin zij uitkomen, gelezen. Hiertoe behooren de *Muncher Zeitung*, de *Stuttgarter Hofzeitung*, de *Kalsruher*, *Darmstadter* en andere *Zeitungen*. Er hebben zich ook nog andere bladen opgedaan, als de *Westbode*, de *Deutsche Tribune*, de *Wächter am Rhein*, die grootendeels bekend zijn geworden door de vervolgingen, welke zij in de staten, waarin zij verschenen, en namens de bonds-vergadering hebben ondergaan. En zulks geschiedde niet te onregt, wijl het, bij al de ingenomenheid, achting en bezorgdheid, welke men met en voor de vrijheid der drukpers behoort te hebben, niet te ontkennen valt, dat genoemde bladen zich door hevigheid en overdrevenheid van begrippen en taal kenmerkten, en geheel in den geest van het fransche Jacobinismus vielen. Zij werden intusschen weinig gelezen.

Op grooter debiet mogen daarentegen de *Hamburger Correspondent*, de *Nürnburger Correspondent*, *der Swabische Merkur*, het *Frankforter Deutsche Journal*, en eenige anderen, die alle, van grooter of kleiner omvang, een aanzienlijk getal lezers hebben, doch wier werkkring door de *censuur* niet weinig belemmerd wordt. *Das Constitutionnelle Deutschland* te *Straatsburg* en *der Hochwächter* te *Stuttgardt* behoorden in der tijd mede tot de bladen, die zich door hunnen oproerigen geest kenschetsen, en door de bondsvergadering geheel verboden werden. Eenigzins in dien geest vallen de *Neckar-* en *Donau-Zeitung*, welke door den bekenden geestrijken, gewezen kapitein SYBOLD worden geschreven.

Napoleon te Brussel.

Onder de vele anecdotes, die men van NAPOLEON, sedert zijn verscheiden op *St. Helena*, in tijdschriften, dagbladen en brochures, opzettelijk daarvoor zamengesteld, heeft opgedischt, is welligt het grootste getal, even als zulks ten opzigte van FREDERIK *den Groote* plaats had, verdicht. De volgende bijzonderheid maakt echter op dien algemeenen regel eene uitzondering; want zij behelst *waarheid*, en wel zulk eene waarheid, die den toets der gezonde rede kan doorstaan; omdat NAPOLEON, bij het promoveren zijner sondenieren, altijd minder op anciënniteit dan wel op militaire verdiensten lette; en, door het in praktijk brengen van dien stelregel, den krijgsmans-moed niet slechts naar waarde wist te beloonen, maar, door die belooning, waar de omstandigheden zulks vorderden, dikwerf den soldaten-rok in een officiers-rok veranderde.

« Eenige dagen na zijnen intogt in *Brussel* (1812), hield NAPOLEON revue over het garnizoen in de Allée-Verte. Bij die gelegenheid zag hij een' ouden serjant-majoor in de gelederen staan, wiens uiterlijk aanzien een', in de krijgsdienst grijs geworden, militair verraddde. De Keizer beval dezen serjant-majoor uit het gelid te doen treden en dezen man tot hem te brengen. Dit gebeurde, en NAPOLEON deed den serjant-majoor de volgende vragen:

« Ik ken u in persoon. Hoe heet gij?

— Noël, Sire!

« Uw vaderland?

— *Belgie*, Sire!

« Waart gij niet in *Italie*?

— Ja, Sire! Tambour op de brug van *Arcole*.

« En gij zijt serjant-majoor geworden?

— Bij *Marengo*, Sire!

« En daarna?

— Heb ik alle groote veldslagen bijgewoond.

De Keizer liet den ouden militair weder in zijn gelid treden. Men had vergeten hem te bevorderen. Maar NAPOLEON herstelde dit verzuim oogenblikkelijk. Hij fluisterde den overste eenige woorden in, en deze liet NOËL tot zich roepen.

« Gij hebt het kruis van eer verdiend, hier is het mijne."

NOËL had geene woorden, om zijnen overste zijnen dank te betuigen; terwijl zijne blikken op den Keizer gevestigd waren. De overste stelde het regiment den nieuw benoemden ridder voor. Terwijl deze, opgetogen van blijdschap, het eereskruis op zijne borst beschouwde, riep eerstgenoemde, met luider stemme: « De serjant-majoor NOËL wordt, op 's keizers bevel, tot tweede luitenant bij dit regiment benoemd."

Het geweer werd hierop gepresenteerd. NOËL wilde den Keizer zijnen dank in neêrgebogen houding te kennen geven; maar NAPOLEON wees hem af, en gaf een teeken, dat de trom zou worden geroerd. — Dit gebeurde; en nu riep de overste: « Z. M. benoemt den tweeden luitenant NOËL tot luitenant bij dit regiment!"

Nu was de verraste krijgsman zich zelven niet meer meester; men moest hem ondersteunen. — Het bleef er echter niet bij. Andermaal werd de trom geroerd, en de overste riep nu, met nog luider stem: « In naam des Keizers, wordt de luitenant NOËL tot kapitein bij dit regiment benoemd."

Zoo veel eerbetooning; zulk eene vierdubbele belooning was voor het gevoelige hart van den grijzen krijgsheld meer genot dan hij ooit door de naauwgezette vervulling zijner pligten had mogen ondervinden. Hij zonk half in onmagt, in de armen van zijnen chef, onder den uitroep: *vive l'empereur!* — De Keizer zette, na dit gebeurde, met zijne gewone bedaardheid en ernst, de wapenschouwing voort.

Allerlei.

Scherpregters. Niet altijd is de bediening van scherpregter aan eenen zoodanigen staat van verlaging onderworpen geweest, als heden ten dage.

Bij de Israëlieten werden de doodvonnissen, door iemand uit het volk, door de beschuldigers van den gevonniste, door de naastbestaanden van den moordenaar, bijaldien de veroordeeling ten gevolge van moord plaats had, of door andere personen ten uitvoer gebragt, overeenkomstig de omstandigheden.

Dikwijls droeg de vorst aan degenen, die bij hem waren, en bovenal aan jonge lieden, den last op, iemand ter dood te brengen. Vele voorbeelden hiervan vindt men in de H. Schrift. Wel verre, dat eenige schande aan deze executiën verbonden was, stelde er ieder zijne eer in, aan dezelve deel te nemen.

Bij de Grieken was het ambt van scherpregter evenmin verachtelijk. ARISTOTELES stelt hetzelve onder het getal der overheidspersonen. Hij zegt zelfs, dat men, met betrekking tot zijne noodzakelijkheid, hem in den rang der voornaamste ambtsbedienaren behoort te plaatsen.

Te *Rome* bediende men zich, behalve van *lictores* (bundelbijldragers), van den soldatenstand tot de voltrekking der vonnissen van misdadigers, niet alleen bij het leger, maar zelfs in de steden, zonder dat zulks in eenigerlei opzigt onteerend was.

Bij de oude Duitschers werd het ambt van scherpregter door de priesters uitgeoefend, om rede deze volken het bloed van misdadigers en vijanden als het aan de goden hunnes lands welgevalligste offer beschouwden.

Oudtijds legden de regters zelve de vonnissen aan de misdadigers ten uitvoer. De gewijde en ongewijde geschiedenis leveren hiervan verscheidene voorbeelden op.

In *Duitschland*, vóór dat er deze bediening tot een op zich zelf staand ambt werd verheven, was er het jongste gemeente- of stedelijk lid mede belast.

In *Frankenland* was het de jongstgehuwde. Te *Reutlingen*, eene keizerlijke stad in *Zwaben*, was het de laatst aangekomen raadsheer, en te *Stadien*, eene kleine stad in *Thuringen*, de inwoner, die zich het laatst in die stad had nedergezet.

In *Rusland* bestaat de bediening van scherpregter in het geheel niet. De uitvoeringen der vonnissen worden telken reize aan eenen gevangene opgedragen. Deze opdragt verschaft er den zoodanige volle en algeheele kwijtschelding van straf.

In *Frankrijk* had de scherpregter eertijds, even als de Koningen en Heeren, het regt van toeëigening, dat wil zeggen: om van den een en den ander, ter plaatse, waar hij zich bevond, den voorraad, dien hij benoodigd had, ongevraagd te nemen; niettemin, om, na verloop van tijd, deze gedwongene leeningen uit het voor hem geopende krediet te moeten terug betalen.

Brieven van KAREL VI, van den 5 Maart 1398, die de inwoners van *Chailly* en *Lay* bij *Parijs*, van het toeëigenings-regt ontheffen, verbieden aan alle hofmeesters des Konings, aan alle hof-fouriers, schildknapen, *aan den scherpregter en aan alle andere officieren*, ook aan die der koningin, aan de prinsen van den bloede en anderen, die gewoon waren van het toeëigenings-regt gebruik te maken, dat regt aan de bewoners van bovengenoemde plaatsen uit te oefenen.

De scherpregter werd, zoo als men ziet, te dier tijde, onder de notabelen gerangschikt.

Later verviel dit beroep tot den minstaanzienelijken stand. Hetzelve werd niet vóór in 1790 weder een weinig verheven, toen de volksvergadering (*Assemblée Nationale*), op voorstel van MIRABEAU, decreteerde, dat zij had goedgevonden te verstaan, de scherpregters onder het getal der burgers te rangschikken. En deze rangschikking verdedigt MIRABEAU tot eer. Of heeft de man, die met het uitvoeren der strafgerigten is belast, minder dan eenig ander regterlijk beambte, aanspraak op den titel van burger? Is hij niet, even als alle andere eerlijke ingezetenen van den staat, tot die aanspraak geregtigd? Is hij niet, even als zij, mensch, en heeft hij niet, even als zij, behoefte aan vriendschap en huiselijk geluk; misschien wel te meer, omdat het vooroordeel, dat, gewoon is, den minderen stand, ook zelfs wanneer de individu zich onberispelijk gedraagt, met minachting gade te slaan, den scherpregter zoo gaarne van de lijst der burgerlijke zamenleving zou wenschen geschrapt te zien.

Aan de Redactie van de Arnhemsche Courant.

In No. 135 van den 10den Mei 1834 van het *Penny-Magazine*, hetwelk uitgegeven wordt te *Londen*, in de Ludgatestreet, door het gezelschap *ter verspreiding van nuttige kennis*, vond ik eene beschrijving van het eiland *Milo* door eenen Engelschen reiziger. Ik heb de eer UEd. hiernevens, eene vertaling aan te bieden, van eene daarin voorkomende beschrijving van het gedrag eener Hollandsche korvet. Ik hoop, dat UEd. dezelve wel bij gelegenheid onder het mengelwerk der *Arnhemsche Courant* een plaatsje zult willen vergunnen, dewijl het mij voorkomt, dat het niet onbelangrijk is, te weten, hoedanig onze marine in andere landen beoordeeld wordt en dat viel voornamelijk voor *Gelderland*, aangezien deze provincie, ten allen tijde, een ruim aantal der waardigste leden van dit belangrijk korps geleverd heeft.

Arnhem, den 14 September 1836.

R.

Wij zeilden, omtrent het midden van Julij 1827, van *Malta*; in dien tijd wemelde de geheele *Archipel* van wanhopige Grieksche zeeroovers. Tot bescherming, werden wij onder het geleide van eene voor *Smyrna* bestemde Hollandsche korvet geplaatst. Behalve het vaartuig, waarop wij passagiers waren, waren er nog een twintigtal anderen, zoo Hollandsche als Engelsche, Amerikaansche, Fransche, Sardinische, Maltezer en Napelsche koopvaardijschepen; ten einde deze allen bijeen en veilig te houden, werd er geene geringe oefening van waakzaamheid en geduld van de zijde des oorlogsvaartuigs vereischt.

De zeeroovers waren zoo vermetel geworden in hunne ligte misticoes en roeibooten, dat zij dikwijls handelschepen aangevallen hadden, welke gedurende bladstilte eenigzins ver van hun geleide verwijderd waren, en dezelve geplunderd, alvorens de booten des oorlogschips tot bijstand bij dezelve konden komen. Wel is waar, gedurende den loop onzer reis, zagen wij, bij het vallen van den avond, zamenscholingen van deze Grieksche misticoes, van achter eenig landhoofd der kust te voorschijn komen, of ronddobberen om een of ander der kleine eilanden in hoop, wateren, ten einde naar roofvuit te zien; maar de maatregelen van onzen waardigen Hollandschen bevelhebber waren zoo uitstekend goed, dat wij allen ieder oogenblik ontkwamen, hoewel niet zonder nu en dan, door een toevallig alarm, eenigzins verontrust te zijn. Des nachts had het geleidings-vaartuig twee lichten op, een in den gaffel- en een in den bezaansmast. De koopvaarders hadden elk één licht, en, in geval van vrees voor eenig gevaar, moesten zij een tweede licht tot sein hijschen. Nu waren er twee of drie schepen onder de vloot, welke mede zeeroovers of misticoes vermeenden te ontwaren, wanneer zulks voor ons anderen nog onzigtbaar was, zoodat hunne standvastigheid dikwijls te vroeg in beweging was; telkens als dezelve vertoond werd, liep het Hollandsche oorlogsvaartuig er in eene doelmatige rigting langs, en verder was er een zoodanige voorraad van buskruid, geweren, donderbussen, sabels en pieken aan boord van het overige der vloot, alsof wij andermaal eenen slag van *Navarino* moesten leveren.

In andere oogenblikken, niettegenstaande de vloot in de nauwe kanalen tusschen de schoone eilanden der *Cycladen* was en verpligt om tegen te brassen, zoodat de schepen, genoodzaakt om met volle zeilen elkander in elke rigting over en weer voorbij te loopen, even als in eene contre-dans, leverde zulks een nieuw en verrukkend schouwspel op. Bij heldere nachten, zoo als zij meest onveranderlijk waren, vermaakten zich de zeelieden aan boord van het Hollandsche oorlogschip, met meer achtereen gezamenlijk te zingen. De aard hunner muzijk was niet ongelijk aan de onze, maar zij zongen beter in de maat en met meer juiste tonen, dan volk van dezelfde klasse bij ons. Nu en dan was een lang aangehouden koor, hetwelk scheen toe te nemen, door een honderdtal volle manlijke stemmen, bijzonder indrukwekkend. — Omtrent vindt men nog deze noot: Volgens Mr. D. ISRAELI, « Eene maatschappij in *Holland*, ingesteld tot Nut van het Algemeen, beschouwt niet onder derzelfs minst nuttige ontwerpen dat, van, tegen een zeer geringen prijs, eene verzameling van gezangen voor zeelieden te hebben doen drukken."

Curiosities of Literature, *vol.* 4.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 15 Sept. 1 El 4 Palm 5 Duim; gewassen 10 Duim; gevallen 0 D

Den 16 Sept. 1 El 4 Palm 8 Duim; gewassen 3 Duim; gevallen 0 D

Getrouwd:

C. HENNY,

2de Luit. bij de 2de Afd. Geld. Schutterij,

ARNHEM, met

den 14den September F. M. VAN EIJGEN.

1836. *Eenige Kennisgeving.*

---

† † † Te *Zutphen* zullen, in het openbaar, in het Koffijhuis *het Zwijnshoofd*, en wel des namiddags ten twee ure, op Dingsdag den 27sten September 1836, bij inzetting, en op Dingsdag den 11den October volgende, bij finale toewijzing, geveild worden:

1°. Een BOVENHUIS, met PAKHUIS daaronder, in de Beukerstraat, te *Zutphen*, V 428.

2°. Het ERVE en GOED ENSINK, in *Harfsen*, onder *Gorssel*, aan den Straatweg van *Zutphen* naar *Deventer*, groot nagenoeg 80 Bunders, bestaande in eene BOERENWONING met *twee* annexe LANDHEERSKAMERS en KEUKEN, HOF-, BOUW-, WEIDELANDEN, BOSCH- en VELDGRONDEN.

3°. Eene WEIDE, HET KLOKKEWEERD-SLAG, digt bij de stad *Zutphen*, buiten de Hospitaalspoort aldaar, groot 5 Bunders en ruim 78 Roeden.

---

† † † Op Donderdag, den 29sten September 1836, des namiddags om 2 uren, zal men, ten huize van *J. GORIS*, te *Herwen*, onder genot van hooggeld, om 14 dagen later, zijnde den 13den October 1836, aan de meestbiedenden worden verkocht:

1°. De ONGEREDE GOEDEREN, nagelaten door *JOHANNES BOELOES*, te *Herwen*, bestaande in eene HOFSTEDE, boven aan den Kruisdijk, benevens eene HOFSTEDE aan den Herwenschen dijk, en onderscheiden stukken BOUW- en WEILAND, alles onder *Herwen* gelegen.

2°. De ONGEREDE GOEDEREN, gelegen onder *Herwen*, welke tot de nalatenschap van wijlen den Heer *ALBODD*. Smit, te *Elten*, behooren, bestaande in BOUW- en WEILAND, de BOUWLAND op *de Koevert*.

Alles bij biljetten breeder omschreven.

Kooplustigen kunnen inlichtingen bekomen bij den Notaris *PLIESTER*, te *Zevenaar*, die met het doen dezer verkooping is belast.

---

† † † UIT DE HAND TE KOOP: eene zeer goede KALES, benevens een geheel nieuw KARRETJE op VEEREN, MET LINNEN KAP. Te bevragen bij *A. VAN DER POEL*, Mr. Smid te *Arnhem*.

---

† † † Op Maandag den 19den September aanstaande, des voormiddags ten elf ure, zal, *bij de Vischmarkt* te *Arnhem*, publiek worden verkocht: Een GROOTE AFBRAAK, voorts BEUKEN- en DENNEN-PERCEEL en STOMPEN, EIKEN- en andere SCHALEN; een uur voor den verkoop te zien.

---

§ † § *S. L. JACOBS*, bij de Velperpoort te *Arnhem*, heeft ontvangen een groot Assortiment BRONZEN TAFEL- en HANG-LAMPEN en LUSTERS, tot Fabrieks-prijzen. Voor het goed branden der Lampen wordt gegarandeerd.

MAGAZIJN VAN ALLE ARTIKELEN,

betrekkelijk den

BOEK-, PAPIER- EN PLAATHANDEL,

en

Depot der Nieuwste Muzijkstukken

voor Piano, Fluit, Viool, enz. enz.

met eene korting van 50 tot 80 pCt. rabat.

Een groot Assortiment *Post-*, *Schrijf-*, *Teeken-*, *Cartonnage-*, en *Bloemen*-PAPIEREN, *Staal-* en *Hamburger*-PENNEN, LAK, OUWELS, PORTEFEUILLES, PENNEMESSEN, WISSELS, QUITANTIES, SPEELKAARTEN, ALBUMS, PASSERDOOZEN, PENSEELEN, SCHILDEREWASTEN en DOOZEN voor Olie, *Miniatuur-*, *Honig-* en *Sap-verwen*; eene menigte PLATEN, als *Lithographie*, *Koper*, *Aquatinta* en *Aquarelle's* of *Honigverwstukjes*, enz.

Daar de prijzen van deze en alle andere artikels, welke in het vak te pas komen, zoo civiel mogelijk gesteld zijn, vertrouwt de Ondergeteekende, alhier het zelfde ruime debiet te zullen genieten, als waarmede hij reeds in verscheidene plaatsen van *Gelderland* vereerd werd.

Uitgepakt tot en met Vrijdag den 23sten September ten huize van den Heer *ROBERT*, *Hotel der Nederlanden* te *Arnhem*.

W. J. HANSSEN.

De Tandmeester
LEHMAN JOSEPH SON,

Zal tot den 24sten September bij *ROBERT*, *in Arnhem*, en tot het laatste van die maand bij *BECK*, te *Zutphen*, te spreken zijn.

*** Door *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, is, op den 12den September 1836, aan het Gouvern. Archief aldaar, ter vertaling en opneming in het Nederduitsch, gezonden:

I. *On the Connexion of the Physical Sciences*, by MARY SOMERVILLE. *Second Edition*. London 1836.

II. Dr. J. FR. KREBS, *Griechisches Lesebuch in zwei Abtheilungen für die untern und mittlern Classen, nebst einer Grammatik des Attischen Dialekts, für dieselben Classen, von Dr.* RUD. O. KREBS, *sechste Ausgabe. 1836.*

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.